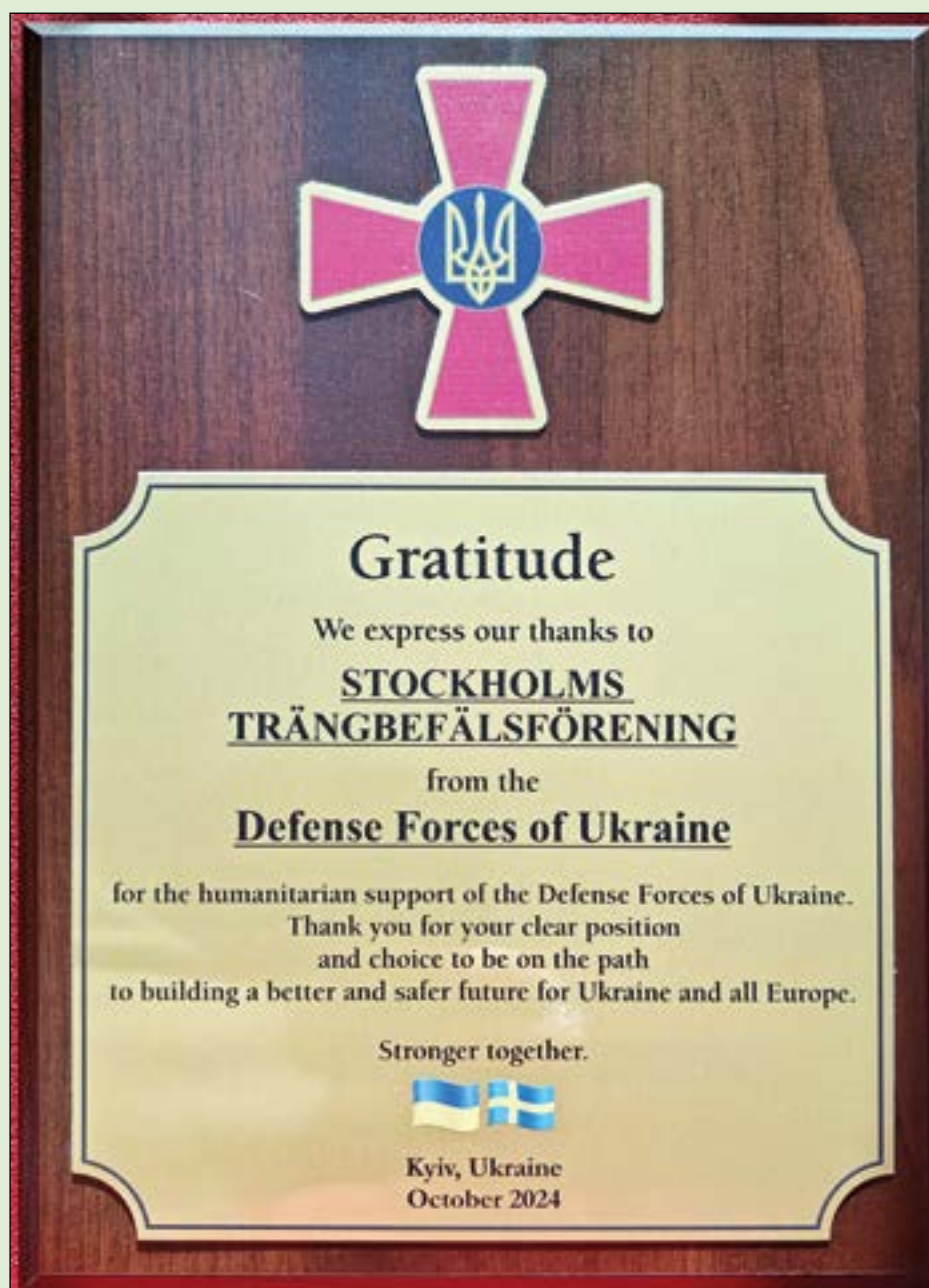

Trängen hjälp Ukraina

Stockholms Träng-
befälsförening stöt-
tar Ukraina och har
gjort det tidigare.
Senast åkte en med-
lem i styrelsen, Leif
Jansson, ner till
Ukraina och leverer-
ade ett antal Eco-
Flowapparater.

Läs hans reserap-
port på sid 6-9.

i detta nummer

- *Ledaren* • *Ypres`Salient* • *Reportage från Lvivi-Ukraina*
- *Möte med flera monster* • *Vintergatan* • *Tänkvärd jullunch*
- *Verksamhetsberättelsen 2024* • *Årsmötet 2025*

Välkomna

till det första numret av Trängbulletinen 2025! Året har börjat och vi står inför nya utmaningar inom vår verksamhet. Vi hoppas att detta nummer kommer att inspirera och informera er, och att ni finner de artiklar och insikter som vi har samlat ihop både värdefulla och tankeväckande.

En ledare skall vara aktuell men de senaste månaderna har det nästan dagligen hänt något som är värt att skriva om och att få ledaren att vara aktuell är inte lätt då även några veckor gamla händelser är värda att skriva om. Ledaren blir väldigt kort och tar upp några saker i korthet.

I Syrien gick det fort att få bort Assad och upprätta en ny regim som förhoppningsvis blir mer demokratisk. Hitintills har det varit lugnt, utveckling pågår.

Det har även skett positiva saker i Gaza beträffande vapenvila och

fångutväxling, men osäkerhet råder om hur det blir framöver. Vi hoppas på fortsatt eldupphör.

Kommande fredsavtal i kriget mellan Ukraina och Ryssland har inte fått någon bra start då Trump har gått med på flera ryska ohemula krav såsom att förhandlingar skall ske mellan Putin och Trump utan deltagande av varken EU eller Ukraina.

Här hemma händer det varje vecka något med infrastrukturen och som ofta viftas dessa bort som "förklarliga orsaker", men att till exempel fartyg i stor utsträckning börjar att tappa ankare är inte enligt mitt förmenande beroende på "olyckshändelser".

Vi behöver vara mera realistiska och inte nöja oss med vaga förklaringar från våra politiker utan lyssna på sakkunskapen! ■

Nisse Bovin

DUALIT

FOTO: AGNETA CEDERWALL

Nisse Bovin

Besök i Riga

Som ett led i planeringen inför höstens Baltikumresa åkte Erik Zetterström och Nisse Bovin till Riga i december. Då gjordes bland annat besök på den svenska ambassaden och vi hade mycket givande diskussioner med den trevliga militärattachén kommandörkapten Gert Burkstaller.

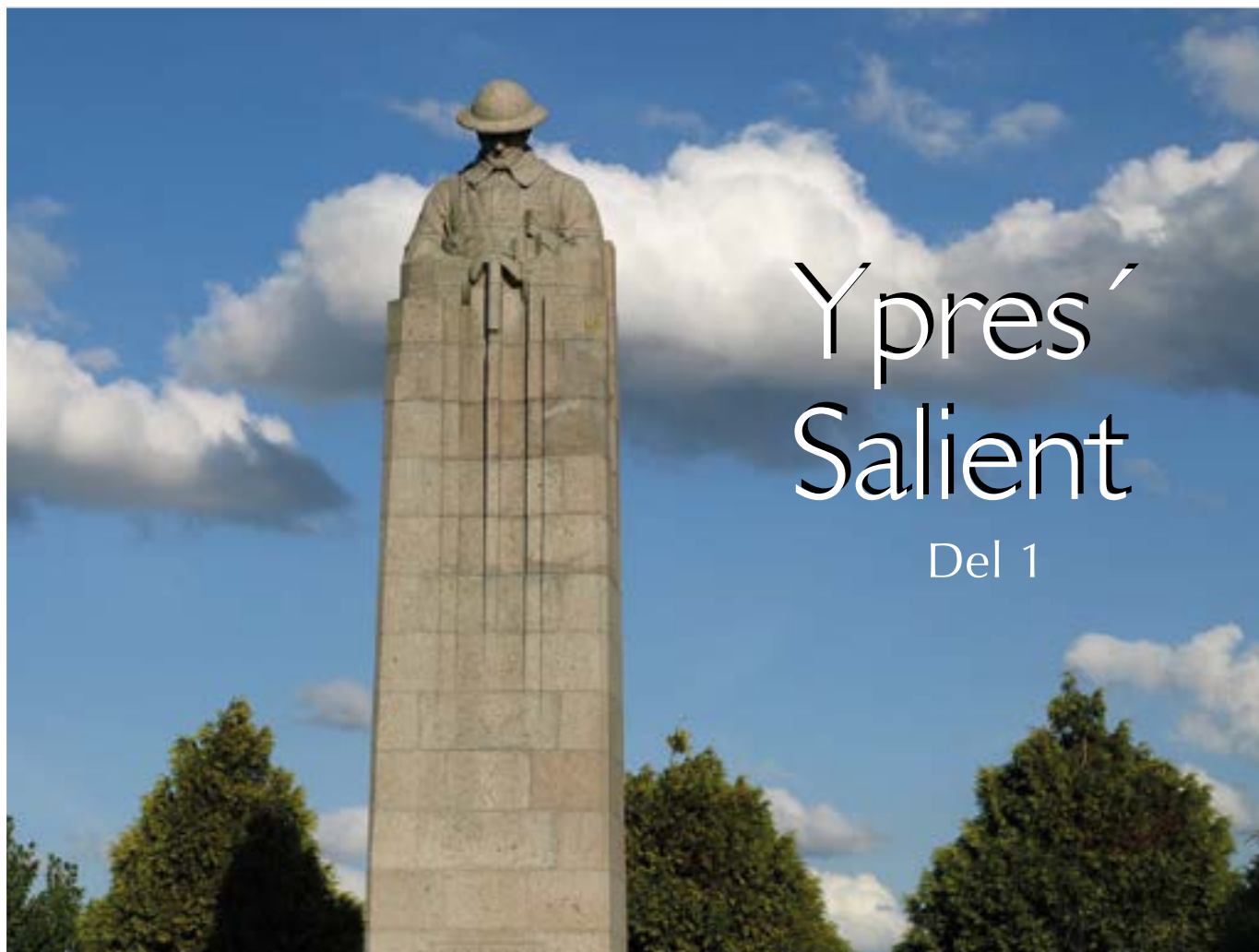
Se bild nedan. ■

Text o foto: Nisse Bovin

Du vet väl att du som medlem

- om du blivit av med din tidning eller är bortrest alltid kan gå in på hemsidan där alla nummer av tidningen finns så att du inte missar någon nyhet, information om evenemang eller resor.
- om ni har fått dubbla tidningar, en till varje medlem ge då bort den till någon bekant eller granne som ett sätt att få dem intresserade av föreningen. Att sortera bort familjemedlemmar för att undvika dubbelt utskick kostar mer för föreningen. Kanske hittar du någon person som blir intresserad och vill bli medlem.
- när du gör någon form av inbetalning till föreningen **GLÖM INTE** att alltid ange ditt namn och vad betalningen gäller.
- har du ändrat e-postadress eller har du aldrig lämnat den till föreningen? Om du kontaktar sekreteraren och uppdaterar dina uppgifter finns det chans att du kan vara med på evenemang av olika slag som sker inom kort tid då tidningen inte hinner ut. Kontakta Helena Hammarberg helena.hammarberg@gmail.com eller 070-660 61 22.

Ypres' Salient

Del 1

Kanadensiska monumentet över stupade i andra slaget vid Ypres 1915.

Julen 1914

Kriget var inte, som man trodde vid krigsutbrottet, över till jul. Från sina skyttegravar bevakade de krigsförande i Flandern varandra. Tyskarna satte upp julgranar på bröstvärnen och sjöng julsånger. Britterna svarade med sina julsånger. Fransmän och belgare deltog inte i detta. En fraternisering inleddes mellan briter och tyskar. De lämnade obeväpnade sina skyttegravar och möttes i ingenmansland. Improviserade julklappar byttes och man spelade till och med fotboll. Den militära ledningen sanktionerade inte den improviserade "julfreden" men den fortsatte fram till Annandagen och upprepades nästkommande år.

Hitler deltog med största sannolikhet inte i detta. Han var då ordonnans i regementsstaben och

låg inte i någon skyttegrav utan var inkvarterad bakom stridszonen, med tak över huvudet, i klosterruinen i Messine där Wilhelm Erövrarens svärmor är gravsatt. Staben fick öl, sekt, tobak, mat och julklappar från München. På lediga stunder målade Hitler av klosterruinen i en akvarell, som finns bevarad.

Inte bara briter, fransmän, belgare och tyskar

Kriget hade skördat stora förluster 1914. Briter (dvs engelsmän, skottar och irländare) fick förstärkningar i Flandern från imperiet av "Australian and New Zealand Army Corps" (ANZAC) och Kanada.

År 1917 stationerades även portugisiska förband i Flandern. De indiska förbanden, som 1914

deltagit i striderna, överfördes 1915 till Egypten och Mellanöstern. De stred där med brittiska trupper mot osmanska imperiet. Frankrike rekryterade förband i Algeriet, Marocko och Senegal, de legendariska "les tirailleurs sénégalais".

Dessa kolonialtrupper stred i Frankrike fram till 1918. Ententen rekryterade dessutom icke kombattanter i Afrika, Vietnam och Kina.

De tjänstgjorde vid vägarbeten och grävande av skyttegravar. Tyskarna yttrade sig rasistiskt i sin propaganda om de färgade soldaterna. De var inte värdiga att strida i Europa hette det. Men tyskarna hade i sina afrikanska kolonier, vid sidan av tyska förband, infödda trupper. Namnet på dessa

Brittiska stridsvagnen Mark I. Hjulen baktill är en styranordning, som senare togs bort. Anordningen ovanpå vagnen är en trästomme med stål nät, som fick handgranater att studsas av.

Foto, Imperial War Museum London.

det utmärkt att leda indirekt eld med artilleri mot staden Ypres och Ententens skyttegravar. Ypres pulveriserades till en grusöken.

I april satte tyskarna in ett anfall från Langemark, som inleddes med klorgas. Det första gasanfallet i kriget. Gasen nådde skyttegravar med franska lokalförsvarsförband och kolonialtrupper. Panik utbröt och en flera kilometer stor lucka i försvarslinjen uppstod.

Kanadensiska trupper lyckades täppa till luckan. De försökte skydda sig mot gasen med textilmunskydd. Även Ententen satte nu in gas och på båda sidor började man utveckla gasmasker.

Gasanfallet, det andra slaget vid Ypres, var ett försök att bryta igenom motståndarens linjer och skapa ett rörligt krig. Det lyckades man inte med men vapenutvecklingen drevs framåt i syfte att bryta dödläget.

Vapenutvecklingen

I början av kriget användes fältartilleripjäser, 7,5-7,7 cm. Med dessa gavs eldunderstöd för infanteriet och elden var direktriktad. Mot de belgiska forten 1914 sattes belägringsartilleri in med upp till 30-42 cm pjäser från Krupp och Škoda. De hade brant kastbana och bröt igenom befästningarnas hjässa.

När kriget övergick till

lånades från det persiska språket för soldat "askari". Britterna hade även de afrikanska trupper och indiska i Afrika. Även portugisiska trupper deltog i kriget. Striderna pågick i södra delen av Afrika fram till 1918.

Skyttegraven

De första skyttegravarna var grunda och enkla. De blev alltmer sofistikerade. De mest avancerade var de tyska. Gravarna grävdes i parallella linjer med en frontgrav följd av en grav för reserver och ibland ytterliga gravar. Förbindelsen mellan gravarna skedde genom löpgravar.

Framför skyttegraven sattes taggtrådshinder upp. Hindret kunde vara upp till flera tiotals meter djupt. Från gravens botten nåddes inte bröstvärnet. En bankett byggdes därför så att skyttarna kunde nå bröstvärnet och skjuta från skyttegluggar genom uppstaplade sandsäckar.

För att hindra granatexplosioner och gevärseld att verka längs med graven sparades traverser ut på jämna mellanrum ömsom från gravens fram- och baksida. Graven kunde även grävas i zick zack.

I eldsystemet ingick kulsprutor i särskilt uppbyggda nästen. I avancerade skyttegravar installerades förläggningar, stabsrum och förbandsplatser. Skyttegravarna kom att fyllas med löss och råttor. Höst- och

vårregnen förvandlade gångarna till decimetertjock lervälling.

På flera ställen i Flandern där grundvattnet låg ytligt gick det inte att gräva. Man var tvungen att på marknivå bygga värn av sandsäckar.

Även betongbunkrar uppfördes. Bemanningen i skyttegravarna roterades med tjänst i reserv, reorganisering, utbildning och i vila långt bakom skyttegravarna.

Striderna 1915

Tyskarna hade fördel av att de erövrade den höglänta terrängen i söder och i öster. Därifrån gick

Royal Scots Fusiliers marscherar mot Menin Gate. Churchill var bataljonschef 1916 vid regementet.

skyttegravskrig uppstod ett behov av artilleri, som kunde slå ut skyttegravar men framför allt radera taggrådshindren. De lätta 7,5 cm pjäserna förmådde inte detta.

Antalet tyngre pjäser ökade därför i alla arméer under kriget och direktriktad eld övergick till indirekt eld. Framskjutna eldobservatörer meddelade pjäsplatserna, som inte såg målet och nedslagen, med trådslutna fälttelefoner.

Den tunga elden kunde radera skyttegravarnas taggrådshinder men inte få bort dem. De blev i stället nästan mer ogenomträngliga.

Eldobservation kunde också genomföras med flyg. De krigförande på västfronten hade flygstyrkor. Spaning var flygets första uppgift. För att stoppa motståndarens flygspaning började flygarna bekämpa varandra med eldhandvapen, men ganska snart beväpnades planen med kulsprutor.

Spaningsuppgiften utökades med jakt- och bombflyg. Tyskarna använde luftballonger, så kallade zeppelinare, i räder mot London och britterna med flygbombning mot mål i Tyskland.

Att bryta igenom taggrådshindren blev alltmer akut. Mot den bakgrunden började britter och fransmän experimentera med bandaggregatdrivna jordbruksmaskiner, som kläddes med pansarplåt och beväpnades.

Först ut var britternas Mother Mark I följt av fransmännens Schneider

Poppy (vallmo) blev efter kanadensiske övlt. McCraes poem "In Flanders Fields" en symbol för de stupade och bärs, i Storbritannien och samväldet, i en papperskopia den 11 nov. årligen, både civilt och militärt, på vänster bröst. Här sammansatt till en krans i Menin Gate.

och Saint Chamond. Beväpningen bestod av kanoner och eller kulsprutor. Med bandaggregaten rev de sönder taggråden och plattade ut taggråden. Med sin längd tog de sig över skyttegravar och bekämpade kulspruteställningar.

Britternas "Tanks" och fransmännens "Char de combat" blev genombrottsvapnet. I de första striderna vid Somme 1916 var framgången blygsam för de fåtaliga brittiska vagnarna men 1918 då 100-tals vagnar sattes in i anfallen blev framgången stor.

De tunga vagnarna följdes då av lättare och snabbare vagnar som britternas Whippet och fransmännens Renault. Dessa vagnar användes efter genombrott av fiendens linje för anfall på djupet.

Tyskarna prioriterade inte det

nya vapnet. De tillverkade en stor föga terränganpassad vagn, A7V, i några få exemplar. Erövrade brittiska vagnar sattes in i stället för egenproducerade. Även finkalibriga vapen utökades.

Nya vapen var eldsprutan, lätta kulsprutor som amerikanska Lewis gun och tyska kpist Bergman MP 18. Stålhjälm introducerades på västfronten 1915-1916, den runda platta brittiska, den tyska djupa med nackskydd och den franska hjälmen med skärm bak och fram samt med en kam på hjälmkalotten. Uniformerna var för britterna i kaki, för fransmännen i himmelsblått och för tyskarna i fältgrått.

Fortsättning i nästkommande nummer av Trängbulletinen. ■

Text och foto: Johan Engström

Menin Gate, porten mot slagfältet, uppfördes av britterna och invigdes 1927. Till vänster ansluter en 1600-tals bastion. Kasematterna användes under kriget som stabsplatser.

Referenser

Bull, Stephen, *Skyttegravskrig under första världskriget, utveckling, taktik och vapen*, SMB, Stockholm 2014.

Jordan, David, "Ett imperiums fall, Österrike-Ungern, Italien, Balkan och Afrika", *Första världskriget Del 4*, SMB, Stockholm 2008.

Wiest, Andrew, "Västfronten 1917-1918, Pansar, gas och flyg bryter dödläget", *Fösta världskriget Del 2*, SMB, Stockholm 2008.

Resereportage från LVIV-UKRAINA

För Ukrainas frihet och Sveriges ära!

Stockholms Trängbälsförening bistod i höstas Ukrainas försvar med Eco - Flowapparater som kommer att användas vid frontnära samlingspunkter för skadade.

Lviv erövrades tillfälligt och plundrades av svenska trupper år 1656 av Karl X och 1704 av Karl XII personligen. Denna resa gjordes i mera fredliga avsikter för att bistå Ukraina med Eco-Flowapparater som inköptes av Stockholms Trängbälsförening.

Leif Jansson i föreningen gjorde, tillsammans med olika guider, resan till Ukraina för att överlämna dessa apparater. Här kommer en del av hans anteckningar ifrån resan till Lviv.

Bilden visar en Eco-Flowapparat som är väldigt användbar vid osäker leverans av elektricitet, till exempel för att driva sjukvårdsutrustning. Den kan även kopplas ihop med solpaneler.

Onsdag 30 oktober 2024

Resväg blev med Polish Airlines Arlanda-Warszawa-Rzeszow för att sedan åka buss över gränsen till Lviv i Ukraina. Vid landningen på Rzeszow flygplats kunde jag räkna till 12 Patriotlavetter, det vill säga fyra eldenheter med tre lavetter/eldenhet. Detta är lika mycket som hela Sveriges Patriot-förmåga!

Sverige har även luftvärnsrobot-system 98 (IRIS-T) i våra två Luftvärnsbataljoner.

Faktaruta Patriot

- Patriot används i dag av 16 länder.
- Varje eldenhet består av tre lavetter, en radar, en ledningsplats och två typer av robotar, en för mål på långa avstånd och en mot ballistiska missiler.
- Robot 103A (GEM-T) är den senaste PAC 2 roboten som är snabb och har lång räckvidd. Den leds hela vägen till sitt mål av eldenhetens radar på marken.
- Robot 103B (PAC-3 MSE) har en egen radarmålsökare och är särskilt framtagen för bekämpning av TBM.
- Luftvärnssystem 103 Patriot ska vara fullt implementerat i Försvarsmakten 2025.

Källa: Försvarsmakten och Försvarets materielverk (FMV)

Bussen skulle avgå ifrån Rzeszow flygplats till Lviv kl. 12.20 men dök upp först tjugo minuter senare. Busschauffören kontrollerade om vi var med på bokningen och att vi hade pass. Resan i Polen längs A40 motorvägen gick relativt snabbt fram till polsk-ukrainska gränsen.

Vid gränsen blev det värre och tog rejält med tid. Insamling av våra pass av en polsk vakt i bussen, utdelning av passen av busschauffören, avstigning för toalettbesök, in i bussen igen och sakta igenom gränssområdet, avstigning med samtliga tillhörigheter, in i en byggnad för kontroll av pass och röntgen av samtligt bagage.

Under tiden kontrollerades bussen. Mera väntan. Nu på bussen igen och igenom ingenmansland. Därefter kom Ukrainas inpasseringskontroll, som jag berättar mera om på hemresan.

På en sämre landsväg fortsatte bussresan mycket sakta igenom Ukrainas landsbygd på grund av någon framförvarande stridsvagns-transport? Fina hus var blandade med hus som var kvar efter flera världskrig. Nu var det kolmörkt utanför bussen och omgivande hus hade inte mycket belysning.

Vid infarten till Lviv blev det lite extra bussresa för pengarna. Det var en krock i en rondell. Avstigning vid centralstationen. Den cirka 16 mil långa bussresan tog dryga sex timmar. Sedan blev det taxi till hotellet. Precis som i Sverige handlade det om att vara på sin vakt för att inte priset ska bli det dubbla eller mera. Man blev dock naturligtvis lite lurad.

Efter incheckning på ett av stans bättre hotell gällde det att kolla in vad Lviv hade att erbjuda.

Det blev middag på en grillrestaurang med stora roterande grillar. Det fanns inga bestick och tallrikar ritades ut på pappersduken. Revbensspjällen högg servitören upp med sin yxa vid bordet. Det var otroligt gott och trevligt. Det var ju bara onsdag så de hade bara i gång den ena grillen.

Sex rejäla öl, 1,5m revbensspjäll, kokta grönsaker och bröd kostade 495 konor för två personer.

Nu följde en kvällsrundtur i en otroligt trevlig atmosfär. Många var ute och flanerade. Barnfamiljer, unga och äldre kvinnor, dock med ett tydligt underskott av män i krigför ålder. Man var inte rädd att gå ut på kvällarna som i Sverige.

På Sovjetunionstiden var Lviv stället där allt kaffe importerades så naturligtvis besöktes en kaffekällare för att intaga kaffe efter maten.

Kaffekällare.

Torsdag 31 oktober 2024

Dagen startade med en god frukost på hotellet för att vara beredd på en fyra timmars gående sightseeing som spände ifrån hur Karl XII intog Lemberg (Lviv har haft många olika namn genom historien) till stadsmuseet och militärmuseum, minnesmärken från till exempel Maidan 2013-2014 och vackra kyrkor. Vi fick också se en mycket gripande begravning av en fallen hjälte.

Något som är slående när begravningsprocessioner kör mot begravningsplatsen går alla längs vägen ned på knä. Allt tystnar. Man observerar att männen och soldaterna inte faller några tårar. Man sörjer inte hjältar. Sörjer gör man efter kriget. Dödsfallen orsakas mer och mer av drönare av olika slag. Vi fick en mycket sen lunch som fick bli både lunch och middag samt planering av kommande dag.

Begravningsceremoni.

Sörjande kvinna..

Dagen avslutas med ett Lviv där ungdomarna firade Halloween. De var fint utklädda, mer än i Sverige.

Fredag 1 November 2024

Det blev taxi till Field of Mars. Mars kommer nog ifrån den romerska mytologin om krigsguden Mars. Field of Mars är en plats där blomorna inte behöver vattnas. Det räcker med alla tårar som fälls. President Volodymyr Zelenskij brukar visa utrikes statschefer just denna begravningsplats. Många avlidna hjältar begravs i Lviv. Till Lviv förs också det många skadade som inte klarar sig och de som inte ska vara begravda i sin hembygd.

Gravar från 2022.

Avliden kulturperonlighet.

➔ Här begravs minst tre personer varje dag. Att betänka är att bara runt Lviv finns det fyra ytterligare begravningsplatser för Ukrainas och Europas hjältar.

I hela Ukraina finns det flera hundratals begravningsplatser. Jag uppskattade att det är 300-400 döda soldater för Ukraina varje dag. För Ryssland är det cirka 1200 döda soldater varje dag.

Framåt lunchtid börjar det bli många som vallfärdar till kyrkogårdar för att sätta ljus och blommor på sina nära och käras gravar inför Allhelgonahelgen.

Ukrainarna har hjältegravar ifrån 1920 och från de som dog under Stalins svält där 10 miljoner ukrainare dog och kommunismens brutalitet där allt ukrainskt skulle bort, frihetsideal, konst, musik och litteratur med mera.

Lunch blev det på en mycket hemlig restaurang, med namnet "Motstånd" i underjorden. Restaurangen hade mycket gamla anor ifrån olika motståndstider. Den har även klarat sig vid tillfällen då Lviv har eldhärjats på grund av att den var är tegel.

En liten lucka öppnas där lösenord efterfrågas. Lösenordet är givetvis "Slava Ukraina!" Andra kontrollfrågan är om vi är några "Russianfuckers". Nekande svar krävdes naturligtvis. Tredje testet var en liten snaps som måste intagas innan inträdet. Tuff test.

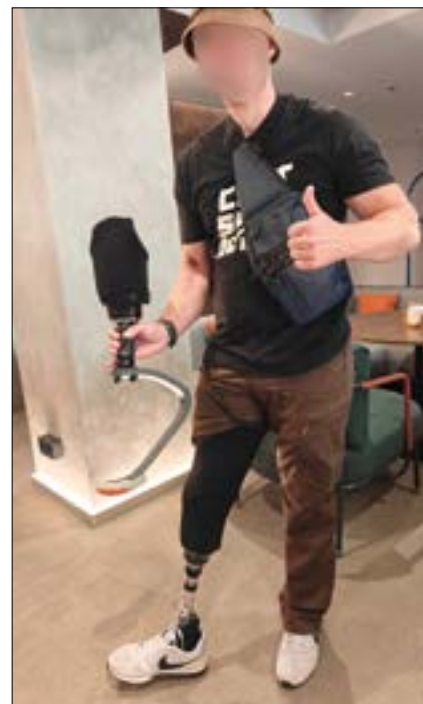

Motståndarrestaurangen.

Runt Lviv finns det flera rehabiliteringscenter speciellt för skadade armar och ben.

Efter en hemlig lunch bar det iväg i bil till två olika rehabiliteringscenter. Min guide ifrån Ukrainas försvarsmakt guidade.

Ovan är Bogdan 41 år. För 1,5 år sedan skadades han av en trupp-splittermina. Kamrater dödades samtidigt. Minsprängningen skedde i Charkivregionen. Först försökte de rädda nederdelen av benet i en månad, men det gick inte att rädda. Så han amputerades nedanför knät. Efter fem månader fick han sen sin första protes.

Efter sex månader återvände han till sitt förband redo för strid igen.

Jag mötte Bogdan då han hade sprungit första dagen på länge med sin nya löparprotes. Han hade semester fyra dagar på rehabiliteringscentret och lärde sig springa igen.

Utanför ett rehabiliteringscenter skedde det officiella överlämnandet av Eco-flowapparaterna som kommer att transporteras österut till de olika frontavsnitten och dess samlingsplatser för skadade.

Leif Jansson tar emot Ukrainas tack.

Vi var åter i stan fredag kväll. Där fanns inga missanpassade skräniga hotfulla ungdomsgång utan bara välartade ungdomar på stan. Kärleksparen ger intryck att vara yngre än i Sverige. Vejpande (E-Cigaretter) är dock väldigt inne bland de ungdomar som vill vara inne och tuffa.

Lördag 2 november 2024

Efter tre timmars sömn vaknade jag redan 02.00 då jag skulle vara i receptionen strax före 05.00. Resfeber antagligen. Jag börjar att bli gammal. Frukostpåse stod färdig. Taxi till tågstationen.

Här följer ett tidsschema för hur länge vi satt i bussen

Bussen skulle avgå 05.45, men först 06.38 kom den iväg då den inväntade några sena passagerare.

Kl. 08.20 var vi framme vid gränsen. Vi fick information om att vi skulle bli stående 40 minuter. Möjligheter fanns att gå till bensinmacken som var supermodern. Av det som säljs går 15 procent till Ukrainas försvar. Vissa leksaksbilar med förbandsdekaler går 100 procent till försvaret av Ukraina.

Kl. 09.17 passerade en ukrainsk soldat genom bussen för att räkna och se att vi hade pass.

Kl. 09.20 rullade bussen sakta framåt, så blev det stopp igen.

Kl. 09.41 hände fortfarande ingenting... inte heller 09.59..

Kl. 10.10 rullade vi 50 meter för att snart komma in i kontrollzonen.

Kl. 10.30 blev det avstigning.

Kl. 10.40 passerade vi igenom Ukrainas passkontroll.

Kl. 10.45 klev vi ombord på bussen. Busschauffören muttrade över sina landsmän och den ukrainska tullpersonalen skyllde kön på polackerna. Efter ett tag verkade det dock vara en kvinnlig ukrainsk soldat som var passagerare på vår buss som fastnat i passkontrollen, vilket fördröjde oss.

Kl. 11.44 var bussen fortfarande kvar på samma plats. Det som underlättade var att vi snart skulle få ställa tillbaka klockan en timme.

Kl. 11.55 började bussen sakta rulla framåt. Nu hoppades jag att polackerna skulle vara snabbare. Stilla stående igen. Tanken kom att jag kanske skulle boka om min flygbiljett? Hittade inget ställe på LOT var man gör det.

Kl. 12.17 ingenting hände.

Kl. 12.20 vi räknades i bussen igen.

Kl. 12.49 Tur att vi inte hade några bortskämda svenska barn på bussen. För då hade det brutit ut oroligheter vid polsk-ukrainska gränsen. Att betänka är att huvuddelen av passagerarna steg på 21.00 i Kiev dagen innan.

Kl. 13.18 åkte vi framåt 12 meter

Kl. 13.42 blev det ytterligare åtta

meter framåt

Kl. 13.55 en ukrainsk överste i bilkö bredvid, övertalades av min reskamrat att vi skulle få bli hans medpassagerare. Det blev ett snabbt byte från buss till bil. Sedan igenom den polska kontrollen som gick ganska smidigt. Gränspassagen tog alltså mer än sex timmar!

Nu var det bråttom, men vår nya chaufför, den ukrainska översten, som var chefsinstruktör vid Rzeszow flygplats (vilket sammanträffande!) för just det observerade Patriot systemet, kunde hantera bilen i 180 km/h samtidigt som hans misstänksamhet övergick till glad vänskap, så vi hann med flyget från Rzeszow flygplats hem till Stockholm via Warszawa.

Sammantaget en mycket intressant resa och där jag/vi erhöll stor tacksamhet ifrån Ukrainas representer till Stockholms Trängbefälsförning för att vi bistår Ukraina och Europa i kampen mot Ryssland.

Jag/vi kan slutligen uppmana er alla till mer stöd till Ukraina och dess/vår nödvändiga kamp mot Rysslands aggression. ■

Text o foto: Leif Jansson

Bombad skördetröska uppställd vid gränsen.

Möte med flera monster på Stockholm Vatten och Avfall

Vi intar en massa mat och hanterar mängder av förpackningar och sopor som så småningom ska tas om hand. Det är inte som förr då man slängde allt i soptunnan eller sopnedkasten som sedan många år tillbaka är plomberade.

Sophanteringen har blivit mer och mer viktig att hantera och även ta tillvara resterna. Det är då viktigt att de måste sorteras för att det ska fungera. Trängen gjorde i höstas ett besök på Stockholm Vatten och Avfall som ligger vid Brommaplan och som hanterar sopor från inte bara innerstan utan även omkringliggande kommuner.

Stockholm Vatten tar också hand om regn- och smältvatten och levererar dricksvatten antingen helt eller till häften till 1,5 miljoner innevånare från Lidingö och Ekerö i norr och söderut.

Från och med årsskiftet är det också lag på att inte kasta föremål som kläder, tyger, skor med mera i soporna utan de ska lämnas till

särskilda återvinningsställen.

Reglerna och sopsorteringen är olika från kommun till kommun, men allt MÅSTE kastas på de utvalda ställena.

En av de stora bovarna är **våtser-vettsmonstret** som många tror går att spola ner i toaletter, liksom tops, bindor, tamponger med mera.

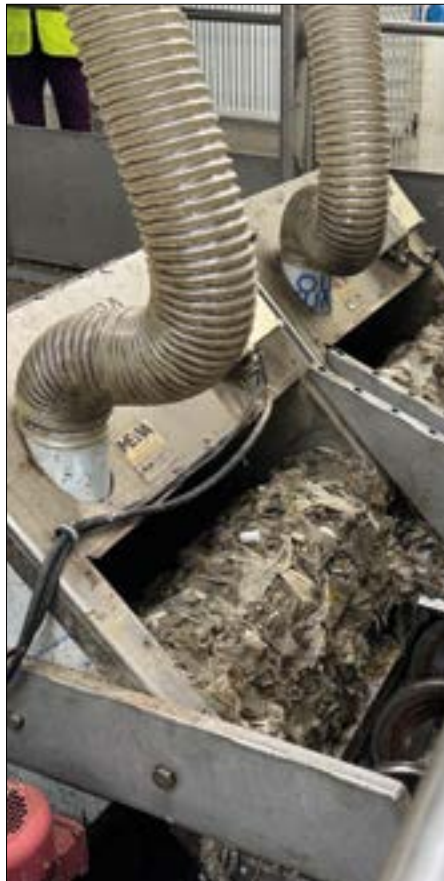
DET ÄR BARA TOALETTPAPPER SOM ÄR TILLÅTET ATT SPOLA NER I TOALETTERNA.

Det ställer till stora problem och blir enorma mängder restavfall som sedan måste specialbehandlas för att så småningom, efter många procedurer, först bli slam och sedan biogas och gödsel.

Stockholm Vatten ansvarar för 250 återvinningsstationer och sex återvinningscentraler. Varje vecka tar de hand om cirka 32 ton skräp.

Ett annat monster i deras uppdelning är **Fettmonstret** vilket innebär allt fett och olja som man håller ut i avloppet. Vi uppmanades att samla ihop det och slänga i soporna innan vi sköljer ur disken.

Det tredje monstret vi träffade på var **Tvättmonstret**. Uppmaningen var att inte tvätta alla plagg så fort du använt dem. Kläder som man inte bär närmast kroppen kan man mycket väl hänga ut och vädra. Då minskar man också på tvättmedel och sköljmedel som inte heller är bra för naturen och klimatet och vi sliter inte heller så mycket på kläderna.

Vi fick en ordentlig genomgång av Informationschefen på Stockholm Vatten innan vi fick på oss skyddsvästar och begav oss ut i den stora anläggningen.

Det var ingen väldoft som mötte oss. Dock var det värre när jag för många år sedan besökte Käppalatunneln tillsammans med Hemvärnet.

Gå gärna in på hemsidan **stockholmvattenochavfall.se** och läs mer om hur vi som konsument ska hantera allt det vi slänger.

Efter det intressanta besöket förpassade sig hela gänget till en

indisk restaurang där föreningen bjöd på lunch.

Förhoppningsvis får vi fler sådana intressanta och lärorika besök. Ett stort tack för lunchen och framför allt till Miriam Norman som anordnade det hela.

Text o foto: Agneta Cedervall

Vintergatan

BILDEN TAGEN FRÅN YOUTUBE AV FÖRSVARSUBILDARNA

För vilken gång i ordningen som tävlingen Vintergatan genomfördes kommer undersökas men det kräver viss forskning från 1951 och framåt. Så mycket vet vi att 1951 genomfördes den första Vintergatan. Om det inte varit något uppehåll sedan 1951 så är det dags att fira 75-årsjubileum 2026.

Årets Vintergata genomfördes 25-26 januari på Livgardets övningsområde under dygnets mörka timmar vilket är avsikten då de tävlande skall visa sina färdigheter i att kunna träffa målen med hjälp av olika belysningshjälpmedel. En hämsko under årets Vintergata var avsaknad av snö vilket gör det ännu svårare att snabbt kunna lokalisera mål i terrängen.

Även det här året ansvarade Stockholms Trängbefälsförening för förplägnadstjänsten. Inför tävlingen hade undertecknad förbeställt och hämtat 104 råa hamburgare samt 320 varmkorvar med tillbehör som smorde kråset på tävlande och funktionärer både före och efter genomförd tävling. Under fredagskvällen genomfördes "förstekning" av alla hamburgare för att dessa senare under tävlingsdygnet snabbt skulle kunna värmas. Ständig tillgång till kaffe, te, vatten, smågodis med mera är ett krav.

Jag måste i sammanhanget lyfta upp vår medlem Tore Jansson, som är med sedan många år, han har verkligen blicken för att se vad som krävs i stunden.

Då funktionärerna redan under lördagsförmiddagen hade fullt upp med förberedelser blev det lunch bestående av Soldathemmets enormt goda lasagne. Den får alltid synnerligen stort beröm för sin alldeles enastående smak och mättnadsgrad.

Efter flera års uppbyggnad av erfarenheter fungerar både förberedelser och genomförande av förplägnadstjänsten på ett synnerligen rationellt sätt. Att få god mat i magen är ett måste för att alla medverkande skall må gott. Om några lysraketer inte fungerar så kan det innebära att

några skott inte hamnar i målet, men det kan man utan vidare överleva. Men, om förplägnadstjänsten fallerar, resulterar det i sugande hungermagar och grinighet hos dem som drabbas. Det vill vi inte vara med om och så länge vår förening har ansvaret för förplägnaden så kommer Vintergatan tuffa vidare många år till.

En genomförd tävling skall givetvis ha några tävlande som skjutit extra bra. I det fallet honorerades följande HV-soldater:

Samuel Eketorp,

Hv-komp 234. Livgardesgruppen

Gustaf Rådström,

Hv-komp 262. Livgardesgruppen

Mats Holmberg,

Hv-komp 281. Södertörnsgruppen.

Dessutom en stor eloge till Niklas Brodin som var ansvarig för helheten inför, under och avveckling av Vintergatan 2025. ■

Olle Schylander

Laget från Finland erhåller utmärkelser för bra genomförd tävling.

FOTO: OLLE SCHYLANDER

Tänkvärd jullunch med Karlis Neretnieks

Karlis Neretnieks.

Det var som vanligt en trevlig samling med många medlemmar som inför julen ville träffas och önska varandra god jul på Oscarshemmet. I år var Karlis Neretnieks med maka inbjudna som hedersgäster och som brukligt åligger det hedersgästen att hålla ett anförande till kaffet. Alltid när Karlis är på besök (det har hänt flera gånger), är han en intressant gäst som håller sina åhörare fängslade. Denna gång kom han ut med en massa frågor och spekulation om det som överöser oss mest nu nämligen.

Vad kommer Putin och Trump att göra framöver?

Hur tänker Putin att fortsätta och hota, skrämma och verkställa sina hot och förstöra människor och länder som han vill åt?

Vad har han för planer framöver?

Vad händer när Trump blir president?

Han har ju inga normala åsikter eller värderingar som vi andra människor och följer sina egna lagar.

Hur ställer han sig till NATO och det samarbetet. Han vill kanske inte alls samarbeta utan kommer kräva mer av Europa för att över huvud taget medverka.

Vad kommer att hända med de nordiska länderna?

Kommer man gå samman med någon egen sammanslutning och försvara till exempel från Östersjön till Norra ishavet?

Det var några av alla frågor Karlis sträckte ut som han inte har svar på men som han fick oss alla att tänka på och börja reflektera över. Det blev ett långt anförande eller frågestund som gick fort när en intressant person som Karlis kommer med sina reflektioner.

Leif Jansson, som precis varit över i Ukraina med ett antal Eco-Flow-apparater som Trängen bidragit med redogjorde i korthet om situationen av ett land i krig. Läs på sidan 6-9 i detta nummer om hans resa.

Vid jullunchen brukar ett antal hederspriser delas ut. Leif Jansson fick Trängbefälsföreningens Vandringpris, en kristallskål och vår klubbmästarinna Miriam Norman priset "Årets rookie" Björn Biraths hederspris en kristallvas. En eloge och tack till Miriam och Olle som ordnade jullunchen. ■

Text o foto: Agneta Cedervall

Miriam Norman fick föreningens hederspris "Årets Rookie" av Nisse Bovin.

Några förväntansfulla gäster.

Det har gått ett par månader sedan jullunchen och vi kan bara konstatera att de frågor som diskuterades då om Putin och Trump har aktualiserats skrämmande på många olika områden.

NOTERA!

Manusstopp för Trängbulletinen nr 2-2025 **12 maj**
Manusstopp = **sista** dagen för inlämnande av material till tidningen

Stockholms Trängbataljonsförenings Verksamhetsberättelse 2024

Styrelsen för Stockholms Trängbataljonsförening avger härmed sin verksamhetsberättelse för året 2024-01-01-- 2024-12-31. Föreningen har medlemskap i Försvarsutbildarna Stockholm och Södermanland samt Stockholms Länsförbund för Krisberedskap.
Efter årsmötet 2024-02-22 har styrelsen bestått av följande ledamöter:

Nils Bovin, ordförande
Olle Schyländer, 1 v ordförande
Leif Jansson, 2 v ordförande
Agneta Fohlström, kassör
Helena Hammarberg, sekreterare
Göran Holmström, v sekreterare
Miriam Norman, klubbmästare
Agneta Cedervall, redaktör för Trängbulletinen
Johan Engström, ledamot
Ewa Ekström, ledamot

Wilhelm Nisser, ledamot
Sture Nystrand, webmaster
Revisorer: Erik Zetterström, Egon Astell
Revisorsersättare: Olle Eklund, en vakant post
Valberedning: Richard Guvenius, sammankallande
Robert Hultman, en post vakant
Ombud till förbundets årsstämma:
Nils Bovin, Agneta Fohlström, Göran Holmström
Ersättare: Johan Engström, Helena Hammarberg,
Leif Jansson

Under året har åtta styrelsesammanträden hållits. Därutöver har många informella kontakter per telefon och mail förekommit.

Ett antal aktiviteter har genomförts. Den 25 april besöktes Restaurang Akkurat med en ölprovning och den 21 augusti genomfördes en pubafton tillsammans med Försvarslolistikklubben med försvarsledningens huvudsekreterare Tommy Åkesson.

Han informerade om Försvarsberedningens slutrapport och att upprustningen och integreringen av vår Försvarsmakt måste gå snabbt (*det är bråttom*).

Under våren gjordes en resa till Warszawa med besök på den svenska ambassaden och i maj besöktes den militära slutövningen i Skåne med kraftsamling på Trängregementets verksamhet. Besök gjordes också på Beredskapsmuseet norr om Helsingborg. I oktober besöktes Belgien och Flandern med inrikt-

ning på Första Världskriget med tillägg av sedvanlig ölprovning.

Den 31 oktober gjordes ett studiebesök hos Stockholm Vatten & Avfall i Bromma. Aktiviteterna var mycket intressanta och uppskattade.

I december gjordes ett studiebesök i Riga med anledning av det kommande deltagandet av ett svenskt förbands placering i Lettland under våren 2025. Vi sammanträffade med försvarsattachén, Kommandörkapten, Gert Bugstaller och diskuterade frågor kring Trängs olika framtida besök i Riga och Lettland.

Traditionellt genomfördes julkul-lunch på Oskarhemmet lördagen den 30 november för 45 gäster. Hedersgästen generalmajoren, Karlis Neretnieks höll en mycket intressant information över situationen i Europa.

Vandringspris utdelades till Miriam Norman och Leif Jansson.

Situationen i Ukraina har diskuterats och föreningen har skickat 25 000 kronor till Frälsningsarmén

i allmänt bidrag och efter information från en styrelsemedlem har vi inköpt fem stycken stora laddbara batterier (ex till sjukhus). Bidraget uppgick till cirka 65 000 kronor och levererades personligt i Ukraina av styrelsemedlemmen Leif Jansson. Tilläggas skall, att våra aktieplace-rare har gjort ett mycket gott arbete och höjt marknadsvärdet på vår aktietillgång.

Vår tidning Trängbulletinen har som vanligt utkommit med fyra nummer till medlemmarna men också till andra berörda.

Under året har en genomgång av matrikellistan gjorts och styrelsen har ringt ett antal medlemmar för att efterhöra intresset för föreningen och slutligen har vi avprickat 119 betalande medlemmar samt fem hedersmedlemmar, vilket innebär att föreningen nu har 124 medlemmar.

Stockholm 25-02-10
Nisse Bovin

Årsmötet 2025

Årsmötet 2025 har genomförts enligt tradition på Oscars-hemmet. Årsberättelsen går att läsa på vidstående sida och en del av verksamheten återspeglas i detta nummer. Det konstaterades att föreningens ekonomi var god, att föreningen under året skänkt medel till Ukraina som årsmötet fann bra och föreningen kommer framåt att bidra med mer hjälp till Ukraina. Vidare informerades om att man lägger ner ett stort arbete på att rensa och uppdatera medlemsförteckningen.

En arbetsgrupp intensifierar ett övergående till ett nytt bokförings-system. Svårigheter har funnits med att hitta en ny kassaförvaltare då den nuvarande avsagt sig uppdraget men lovat att stå kvar till 30 juni i år.

I sammanhanget efterlyser vi en ny kassaförvaltare. Finns det någon i föreningen som vill efterträda så kontakta gärna ordförande.

Det bestämdes också att årsavgiften för 2026 ska höjas till 200:-. Under kvällen belönades sekreteraren Helena Hammarberg med föreningens silvermedalj.

Kvällen avslutades med en välsmakande trerätters middag som vår klubbmästare Miriam Norman beställt och vice ordförande Olle

Schylander fixade eftersom Miriam var på KFÖ. ■

Text o foto: Agneta Cedervall

Nya Styrelsen 2025-2026

Ordförande	Nils Bovin
Vice Ordförande	Olle Schylander
2: vice ordförande	Leif Jansson
Sekreterare	Helena Hammarberg
Kassaförvaltare	Agneta Fohlström t o m 30 juni 2025
Ordinarie Ledamöter	Miriam Norman och klubbmästare, Wilhelm Nisser Agneta Cedervall redaktör Trängbulletinen
Ersättare	Sture Nystrand och Webmaster Johan Engström, Ewa Ekström, Ulf Engström
Revisorer	Erik Zetterström och Egon Astell
Revisorsersättare	Olle Eklund, Viktor Östman-Carlson
Valberedning	Richard Guvenius ordförande, Robert Hultman. En post vakant
Ombud till Förbundets årsstämma 2025	Nils Bovin, Ulf Engström och Leif Jansson
Ersättare	Wilhelm Nisser

Du vet väl att medlemsavgiften för 2025 är 150:- och ska vara inbetald senast den 1 april

Medlemsavgiften för 2026 kommer bli 200:-

Plusgiro 25 27 28-1

Returadress
TRÄNGBULLETTINEN
Stockholms Trängbälsförening
c/o Helena Hammarberg
Holbergsgatan 112
168 45 BROMMA

B PP Sverige, Port Payé

FOTO: AGNETA CEDERVALL

Snart kan vi möta våren i Kungsträdgården

Trängbuletinen

är Stockholms Trängbälsförenings
medlemstidning som kommer ut med
fyra nummer per år.

Ansvarig utgivare: Nils Bovin
nisse.bovin45@gmail.com

Redaktör: Agneta Cedervall
ideoform@outlook.com

Grafisk formgivning och produktion:
Idé & Form 1942 HB

Tryck: Normy Stockholm AB

Bidrag till tidningen, skickas till
ideoform@outlook.com
Redaktören återsänder material om så önskas.
Redaktören förbehåller sig rätten att ändra i texter
och beskära bilder.

Stockholms Trängbälsförening
informerar sina medlemmar genom hemsida och
brev. Du når oss på
www.forsvarsutbildarna.se/sthlmtrang eller
sthlmtrang@forsvarsutbildarna.se

Nya medlemmar kontakta
medlem.sthlmtrang@forsvarsutbildarna.se

Har du andra frågor angående Trängbäls-
föreningen skicka då e-post till
info.sthlmtrang@forsvarsutbildarna.se

Föreningens PlusGirokonto **25 27 28-1**

Trängbuletinen ligger alltid också på vår hemsida.
Tipsa vänner om de är intresserade av vår fören-
ing att ladda ner tidningen.

Intressanta hemsidor

www.folkochforsvar.se • www.aff.a.se
www.slfr.se • www.hemvarnet.se
• www.fhs.se • www.ftk.nu